

Verksamhets- berättelse 2006

DE HANDIKAPPADES RIKSFÖRBUND

Förkortningar

EDF	European Disability Forum
FUB	Riksförbundet för Utvecklingsstörda Barn Ungdomar och Vuxna
FöR	Förbundet Rörelsehindrade
HANDU	Utredningsinstitut som har specialkunskap inom handikappområdet.
HI	Hjälpmiddelsinstitutet
HO	Handikappombudsmannen
HSO	Handikappförbundens samarbetsorgan
HRF	Hörselskadades Riksförbund
IfA	Intressegruppen för assistansberättigade
LASS	Lag om assistansersättning
LSS	Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade
NHF	Nordiska HandikappFörbundet
NHR	Neurologiskt Handikappades Riksförbund
OT	Ortopedtekniska
PRO	Pensionärernas Riksorganisation
RBU	Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar
RHOS	Rörelsehinderförbunden, d v s DHR, NHR, RTP, RBU och Reumatikerna
RTP	Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade
SHIA	Solidarity – Human Rights – Inclusion - accessibility (Svenska Handikapporganisationers Internationella Biståndsförening)
SIS	Swedish Standards Institut
SDR	Sveriges Dövas Riksförbund
SKL	Sveriges Kommuner och Landsting
SRF	Synskadades Riksförbund
SVCR	Stiftelsen Svenska kommittén för Rehabilitering
Sveri	Svenska kommittén för Rehabilitation International

INNEHÅLL

Året som gick var året då...	5
Förord 2006	7
Opinionsbildning	9
Intressepolitiken	11
Medlemsservice	15
Internationellt utvecklingssamarbete	16
Remisser och skrivelser	17
Förbundskansliet	18
Förbundets organisation	19
Representation	20
Årsredovisning/Förvaltningsberättelse	21
Resultaträkning	22
Balansräkning	23
Redovisnings- och värderingsprinciper	24
Not 2-4	25
Not 5-7	26
Not 8-11	27
Not 12-15	28
Kassaflödesanalys	29
Underskrifter	30
Revisionsberättelse	31

Året som gick var året då...

... FN, efter fem års förhandlingar, den 25 augusti antog en konvention för funktionshindrade personers rättigheter. Konventionen lyfter särskilt fram hur länder ska bekämpa diskriminering och kommer förhoppningsvis bli ett stöd för all världens funktionshindrade.

...DHR höll sitt första representantskapsmöte. Plats var Sommarsol i Vejbystrand. Representantskapet är tänkt att ge förbundsstyrelsen möjlighet att under enkla former föra dialog med distrikten om vår verksamhet och hur vi vill att den ska se ut i framtiden.

...Sverige fick en ny regering, och nya beslutsfattare i många kommuner och landsting. För DHR blir det en utmaning och en möjlighet att i mötet med de nya beslutsfattarna föra ut vårt intressepolitiska budskap.

...Sveriges radio under en vecka satsade på temat funktionshinder under rubriken "Välviljans apartheid". Temaveckan innefattade de flesta av radions olika redaktioner.

...vi fick lagen om genetisk integritet, en sammanhållen lag om genetik, provrörsbefruktning, stamcells forskning, fosterdiagnostik med mera. Lagen förbjuder arbetsgivare och försäkringsbolag att vid personförsäkringar efterfråga genetisk information förutom vid mycket höga belopp för vuxna. Vid barnförsäkringar får sådan information aldrig efterfrågas.

...socialtjänstlagen ändrades och skärptes så att en kommun som inte inom skälig tid verkställer ett beviljat beslut åläggs att betala en särskild avgift på mellan 10 000 kr och 1 miljon kronor per insats. Förhoppningsvis upphör nu det så kallade "Domstolstrotset".

...diskrimineringsutredningen lämnade sitt betänkande till demokratiminister Jens Orback. DHR, tillsammans med FÖR och RTP, tyckte att förslaget var bra förutsatt att det efterlevs och att det blir påföljder för de som inte gör sin verksamhet tillgänglig.

...Lis Asklund, socialarbetare och känd radioprofil avled 92 år gammal. Lis avslöjanden i radio på 50-talet kom att fungera som en väckarklocka om de missförhållanden som rådde för barn på institution på den tiden.

...vi fick en lag som förbjuder diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling av barn på dagis och elever i skolan. Den nya lagen innebär bland annat att det är diskriminering om en elev inte kan delta vid en idrottsdag på grund av sitt funktionshinder.

...lagen om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder skärptes så att arbetsgivaren i vissa fall blir skyldig att vidta skäliga stöd- och anpassningsåtgärder för personer med funktionshinder också under pågående anställning. Skyldigheten var tidigare begränsad till anställning, befordran eller vid utbildning för befordran.

...Regeringen avlämnade sin andra uppföljning av nationella planen för handikappolitiken. Man konstaterade att det gått framåt när det gäller att öka tillgängligheten, men att mycket arbete återstår innan målen nås. Socialminister Berit Andnor konstaterade att tempot måste bli högre och att långt ifrån alla tagit sitt ansvar, men att målen ligger fast och hon gav en eloge till alla aktiva inom handikappörelsen!

Förord 2006

Åter har ett år förflutit. Ett år fyllt av händelser både inom och utanför Sverige.

Kulmen på vårt valarbete var vårt seminarium i Almedalen. Vi presenterade där en undersökning som DHR gjort om hur 500 riksdagskandidater såg på några av våra kärnfrågor.

Undersökningen visade att det fanns ett starkt stöd för en bättre tillgänglighet och rätten till personlig assistans. På frågan om man ville stödja positiv särbehandling i arbetslivet för personer med funktionshinder visade svaren att man inte ville detta. Något som vi inom DHR inte heller förordar. Vid seminariet diskuterades livligt men så mycket klokare om hur man kommer att angripa dessa frågor blev vi inte.

Valet resulterade i en ny regering. I regeringsförklaringen sa statsministern att funktionshindrades möjligheter att välja boende och hjälpmedel ska öka. Hinder för deltagande i arbetslivet ska undanröjas. En möjlighet att få lönebidrag på grund av nedsatt arbetsfunktion också i eget företag införs. De som inte kan delta på den reguljära arbetsmarknaden ska erbjudas meningsfull sysselsättning med stor valfrihet.

Många av de förslag som fanns med i regeringsförklaringen kommer att påverka vår situation både positivt och negativt. DHR ser det som en utmaning och en möjlighet att i mötet med de nya politikerna föra ut vårt intressepolitiska budskap. Vi vill också tala om för dem vad vi förväntar oss av deras politik.

DHRs intressepolitiska arbete har inriktat sig på våra prioriterade frågor. DHR har tillsammans med RTP och FÖR yttrat sig över Diskrimineringskommitténs betänkande ”En sammanhållen diskrimineringslag”. I betänkandet föreslås att bristande tillgänglighet ska utgöra grund för diskriminering. Det mottog vi med stor tillfredsställelse eftersom det är en fråga som DHR drivit under många år.

Nu återstår att vänta på vad propositionen kommer att innehålla. Kom-

mer regeringen att besluta om detta eller inte.

DHR deltog i ”Marschen för tillgänglighet” som trots regn samlade ca 350 personer. ”Vi vill ha hårda tag – en antidiskrimineringslag” var ett av alla slagord som skanderades under marschen. Marschen uppmärksammades både av Aktuellt, Rapport och TV4.

Även om vi får en diskrimineringslag mot bristande tillgänglighet kommer det att finnas behov av en manifestation som marschen under många år framåt.

Samarbete sker på många sätt. DHR och SRF deltog tillsammans med PRO i en demonstration i samband med att riksdagen fattade beslut om sänkning av ålderspensionen för de som tidigare haft sjukersättning (förtidspension).

Samarbetet med rörelsehinderförbunden RHOS har fortsatt och sker genom regelbundna sammankomster, gemensamt besvarande av remisser, uppvaktningar, gemensamma uttalanden samt att vi skriver debattartiklar i aktuella frågor.

Inom ramen för Bygg Klokt fortsätter vårt arbete med att få ett samhälle som är tillgängligt och användbart. I detta samarbete tas våra gemensamma kunskaper om fysisk tillgänglighet till vara och kampen för att de löften som regeringen givit i den Nationella planen för handikappolitiken skall infrias går vidare.

Arbetsmarknadsfrågorna är ständigt aktuella. Den nya regeringens ambitioner att ”Allas vilja till arbete måste tas till vara för att utanförskapet på arbetsmarknaden ska kunna brytas”. Arbetsmarknadspolitikerna måste därför förändras och få tydligare fokus på jobb och effektiva insatser för dem som står allra längst från arbetsmarknaden.”

Detta måste vi ta fasta på och kräva

vår rätt till arbete eftersom regeringens ambitioner inte så tydligt visat på att funktionshindrade ingår i deras planer. Lönebidrag och Samhall är vad man erbjuder oss. Andra lösningar verkar inte finnas i politikernas sinnevärld.

Vårt Nordiska samarbete sker genom Nordiska Handikappförbundet (NHF) och DHR är ordförandeland 2006-2007. Ett försöksprojekt om möjligheter att resa med respektive lands ”färdtjänst” i Norden planeras att genomföras med medel från Nordiska Ministerrådet.

Inom det nordiska samarbetet har två seminarier ägt rum i samband med NHFs styrelsemöten. Seminarierna har gällt ”Genetik och fosterdiagnostik” och ”Rätten till liv”. Skrivelser från de båda seminarierna har sänts till Nordiska Ministerrådet.

Som representant för SVERI hade jag möjlighet att vara närvarande vid det 7:e Ad Hoc mötet i New York. Efter fem års förhandlingar antogs den 25 augusti en ny FN-konvention för funktionshindrade personers rättigheter. Konventionen lyfter särskilt fram hur länder ska bekämpa diskriminering.

Det var ett stort ögonblick för all världens funktionshindrade. Jan Eliasson, ordförande i generalförsamlingen, anslöt sig och utbrast ”Ni sänder ett fullständigt underbart budskap till världen. Ni sänder budskapet att vi vill ha ett värdigt liv för alla och alla människors lika värde”.

Nu ser vi fram emot att konventionen skall skrivas under och därefter ratificeras av minst 20 länder för att den skall gälla. Därefter vidtar ett intensivt arbete med att göra den känd av alla, såväl po-

litiker, myndigheter som enskilda så att den får den effekt som vi alla hoppas på. DHR kommer att medverka i den processen.

DHR höll sitt första representantskap i Vejbystrand under oktober månad. Representantskapet ger förbundsstyrelsen en möjlighet att under enkla former föra en dialog med distrikten om vår verksamhet och hur vi vill att den ska ta sig uttryck framåt i tiden. På detta representantskap var det framförallt två frågor som diskuterades:

DHRs framtida inriktning och de ekonomiska förutsättningarna för att

också i fortsättningen kunna vara ett förbund som man lyssnar till.

En arbetsgrupp- Framtidsgruppen – har under året arbetat med att se vad man kan göra för att öka antalet medlemmar. Likaså ha en ekonomigrupp arbetat med att se över DHRs ekonomi. Båda grupperna presenterade sina tankar och förslag på representantskapet. Efter bearbetning av materialet sänds detta ut på Rådslag till avdelningar och distrikt för att slutligen läggas fram som ett förslag till det extra förbundsmötet 2007.

Trots att många avdelningar läggs

ned på grund av att allt färre medlemmar orkar eller kan åta sig uppdrag så ser jag utifrån den undersökning som gjorts av Utredningsinstitutet HANDU ändå ljus på framtiden.

Det finns en framtid för DHR.

Det finns engagemang. För att ta till vara detta måste vi hitta nya former att bedriva vårt arbete och finna nya finansieringsformer.

Det finns problem - men också utmaningar och möjligheter.

Karin Westlund

Förbundsordförande

Opinionsbildning

Verksamhetsåret 2006 kom att präglas av att det var valår med allt vad det innebar av diskussion, debatt och ökat mediaintresse för samhällsfrågor.

Tystnaden i valrörelsen var i det närmaste total när det gällde våra frågor. Detta kan vi påstå efter noggrann genomläsning av partiernas olika valmanifest och avlyssning av samtliga anföranden i Almedalen. Det fanns i stort sett inga utfästelser i våra frågor – knappast ens valfläsk.

I Almedalen var det **bara Lars Ohly** som nämnde att Sverige skall vara tillgängligt år 2010, Lars Leijonborg sa att de ”handikappade kunde räkna med liberalernas solidaritet” och Maud Olofsson lyckades få in ”såna som kanske har en kronisk sjukdom eller något handikapp” i ett resonemang om småföretagande, sjuklöneansvar och momsregler. Från de övriga partiledarna - inte ett ord.

Symptomatisk var att när Miljöpartiet först lade ut sitt manifest med över 30 prioriterade punkter så hamnade tillgänglighetsfrågan nästan längst ned mellan ”Djurs rätt” och ”Ursprungsfolks rättigheter”. Senare avancerade ”vår fråga” till plats 22, mellan ”Råd med tandvård” och ”Stärk kampen mot rasism och diskriminering”.

Ganska tidigt (1 april) hade vår ordförande Karin Westlund tröttnat på den tystnad som rådde och beslutade sig för att ombilda vårt förbund till ett politiskt parti. I pressmeddelandet skrädde hon inte orden:

- Vi har tröttnat helt enkelt på att aldrig bli tagna på allvar säger den nyblivne partiordföranden Karin Westlund och fortsätter:

- Det tog rörelsehindrade barn 120 år att få samma skolplikt som andra barn fick redan 1842; jag kan än idag inte åka buss eller pendeltåg i Stockholm fast det kom en lag 1979 som sa att kollektivtrafiken skulle göras tillgänglig och användbar för alla och fortfarande byggs offentliga byggnader som Hotell Clarion i strid mot gällande lagstiftning.

- Under den tid som valdebatten har pågått så har herrar Persson och Reinfeldt inte nämnt ordet funktionshinder

en enda gång. Fast vi är hundratusentals med rörelsehinder och över miljonen med olika funktionsnedsättningar så finns vi inte i den offentliga debatten. Nu tar vi steget från ähörarplatserna upp på podiet – förutsatt att det finns ramp, säger Karin.

Vårt aprilskämt – för det var ett sådant - gjorde inte att vi kom upp på den politiska agendan.

Det som till slut resulterade i att media fick upp ögonen var att vi under våren skickade ut en enkät med tre frågor till över 500 presumtiva riksdagsledamöter.

Av dessa besvarade 59 procent enkäten. Bäst var Vänsterpartiet, Centerpartiet och Folkpartiet där över 70 procent av de tillfrågade svarade. Klart sämst var Socialdemokraterna och Moderaterna med sina 32 respektive 53 procent.

Glädjande var att stora majoriteter stod bakom våra krav. Hela 97 procent lovade - trots de kostnader som assistansen drar – att de skulle försvara reformen i riksdagen!

På samma sätt var enigheten närmast total på frågan om de skulle rösta för att bristande tillgänglighet skulle kunna klassas som diskriminering. Hela 86 procent sa ja!

När vi ställde frågan om en eventuell ”positiv särbehandling” av personer med funktionshinder inom arbetsmarknadsområdet var enigheten mindre. Här var det 48,5 procent som svarade ja, 31,5 procent svarade nej och 20 % var osäkra. Att vi frågade om ”positiv särbehandling” berodde inte på att DHR är för sådan utan för att för att få igång en debatt.

Resultatet av **enkäten presenterades vid ett seminarium under politikerveckan i Almedalen** och återigen fick vi gehör för vår fråga i media då TV4 i sitt morgonprogram tog upp arbetsmarknadsfrågan med Karin Westlund.

Inför valet tog vi fram ett Valmanifest som distribuerades till avdelningar, distrikt, media och politiker. Manifestet hade tre rubriker: ”Stoppa diskrimineringen!” ”Arbete åt alla!” samt ”Rör inte min assistans!”. Till detta tryckte vi också upp flygblad med fyra olika teman.

Vi gjorde en ”pastisch” av den gamla ATP-affischen från 50-talet med vårt

budskap: ”Gärna pension, men först ett rejält arbete”.

Vi tillskrev de stora nyhetsredaktionerna och skickade förslag till debattartiklar till de stora rikstäckande dagstidningarna utan att lyckas få upp våra frågor på den politiska agendan.

Inför valet tog vi också fram en blå/vit avspärningstejp där det stod ”Avspärrat på grund av otillgänglighet – DHR”. Tejpen användes bland annat för att visa på att ingen av valstugorna på Medborgarplatsen i Stockholm var möjlig att besöka för den som använder rullstol.

Under året kom **vår nya Idé- och Målskrift** ur tryckpressarna och distribuerades till våra avdelningar och distrikt.

I slutet av maj, närmare bestämt lördagen den 20, genomfördes den fjärde **”Marschen för tillgänglighet”** genom centrala Stockholm. Den här gången var vi ca 350 personer som gick trots en regnig och kall förmiddag. Det mediala genomslaget var dock mycket stort då båda nyhetskanalerna i SVT samt TV4 hade inslag om marschen.

Några dagar före marschen uppvaktades demokratiminister Jens Orback med en appell från marschen om att stödja det förslag som diskrimineringskommittén tidigare under året hade överlämnat åt honom. Vid uppvaktningen deltog bland annat Karin Westlund.

Under hösten utsågs **”Årets kommun 2006”**. Vinnare blev den lilla smäländska kommunen Alvesta som bland annat fick priset för: ”den helhetssyn som genomsyrar kommunens tillgänglighetsarbete inom samhällets alla områden och det goda samarbete man har med de lokala handikapporganisationerna. Den mest spektakulära insatsen under året var den uppmärksammade miljonsatsningen kallad ’Barn Bra projekt’ som bestod i att skapa en anpassad lekanläggning på Skatelövs-skolans gård i Grimslöv”

Nytt för i år var också att arrangörerna, det vill säga DHR och SKL också gav ett hedersomnämmande till Skellefteå för ”det föredömliga samarbetsinitiativet mellan kommunen, fastighetsägare och näringsidkare när det gäller tillgänglighet och då undanröjandet av Enkelt avhjälpna hinder i första hand...genom

att erbjuda alla fastighetsägare och näringsidkare inom Skellefteå kommun, utbildning i funktionshinderkunskap, tillgänglighet och inventering.”

Priset, vårt specialdesignade vattenpass, utdelades sedermera av förbundsstyrelsens Nils Duwähl och ombudsman Maria Johansson på plats i Alvesta under den Internationella handikappdagen den 3 december.

Under en av årets sista dagar, **den 19 december demonstrerade DHR, SRF och PRO utanför riksdagen** med plakat och delade ut flygblad till riksdagsledamöter och andra förbipasserande. Anledningen var att riksdagen den dagen skulle besluta att sänka ålderspensionen för dem som har sjuk- eller aktivitetsersättning (tidigare förtidspension). Vi hade inga illusioner om att kunna förhindra att beslutet togs men vår ambition var att få draghjälp i sakfrågan av media.

Beslutet gick som väntat igenom i riksdagen men såväl Rapport som olika tidningar tog upp frågan och en knapp månad efter aktionen träffades alliansen och oppositionen för att diskutera om beslutet kanske stred mot den tidigare pensionsuppgörelsen. Framtiden får utvisa om vår demonstration kommer spela roll för de som har sjuk- eller aktivitetsersättning.

Under 2006 har **SHTs utgivning** varit 8 nummer (varav ett dubbelnummer).

Upplagan följer medlemsutveckling-

en och har därmed sjunkit med nästan 1 000 ex till cirka 18 000. Värt att notera är att antalet prenumeranter är oförändrat (drygt 1400).

För att ytterligare försöka stärka denna andel startades under hösten en prenumerationskampanj, där avdelningar och distrikt uppmanas att värva läsare bland intresserade människor som kanske inte önskar medlemskap men väl vill vara uppdaterade i handikappolitiska frågor.

Kampanjen pågår till februari månads utgång.

Två redaktionsrådsmöten har hållits, där idéer och tankar om SHT och DHRs information diskuterats.

Delar av SHTs datorpark har uppgraderats för att svara upp till de krav som ställs för modern tidningsproduktion. Ny teknik förutsätter såväl nya program som nya kunskaper.

Delar av redaktionen har således utbildats i layoutprogrammet Adobe InDesign CS2 för att kunna färdigställa en tryckfärdig produkt till tryckeriet. Två dagars skraddarsydd kurs har därför hållits på arbetsplatsen.

Även innehållsmässigt har SHT hållit sig i framkant. Mycket fokus har lagts på att bevaka tillgänglighetsarbetet på bred front, i byggnader, kommunikationer och kultur.

På DHRs hemsida har däremot SHTs representation i princip varit densamma sedan den infördes 2003

Idag följer denna version helt pap-

perstidningen. Tankar finns emellertid att skapa en internetversion av SHT som i större utsträckning tar tillvara webbens möjligheter.

Vidare gjordes en ansökan till Arvsfonden om medel för en kartläggning av vilka förutsättningar som finns för samarbete kring tidningsproduktion bland handikappförbunden. Dock med negativt resultat.

SHT har, som flera andra förbundstidningar, på senare år blivit allt mer nedskurna. Utgivningstakten har minskats och förutsättningarna för att producera genomarbetad journalistik har försämrats. Frågor som rör personer med rörelsehinder riskerar därmed att mista den kontinuerliga belysning och granskning som är nödvändig för att bilda opinion och förändra villkor.

Under året tog DHR ett abonnemang hos Newsdesk, ett företag som enkelt uttryckt hjälper organisationer och företag att få ut sin pressinformation till media. Under 2006 hade vi totalt 3 460 visningar, det vill säga det antal gånger som journalister läst våra pressmeddelanden. Flest visningar 678 hade pressmeddelande från Almedalen som hade rubriken ”Det blir en antidiskrimineringslag”.

Kanske var det också tack vare vårt abonnemang hos Newsdesk som antalet besökare ökade radikalt på vår hemsida. I augusti hade vi över 24 000 unika besök på hemsidan!

Intressepolitiken

Arbetsmarknad

Arbetsmarknadsfrågorna har under året varit högaktuella.

Den nya regeringen vill införa stora förändringar på arbetsmarknaden. För DHRs del innebär det att vi måste vara lyhörda och aktiva så att också personer med funktionshinder får del av deras ambitioner.

Under året har DHR deltagit i möten med Delegationen för Arbetlivsriktad Rehabilitering (DAR) på riksnivå samt möten med HSOs arbetsmarknadsnätverk. Vid dessa möten diskuteras situationen på arbetsmarknaden och förslag till ageranden samt förbereds frågor inför mötet med DAR.

Efter regeringsombildningen diskuteras också hur våra frågor kommer att tas till vara med ny organisation för AMS och Länsarbetsnämnderna.

DHR har under hösten haft en nätverksträff för de personer som representerar DHR i DAR-delegationerna i landet. En träff som gav kunskap om aktuell lagstiftning samt kunskap om tillfälle till erfarenhetsutbyte och diskussioner om hur DHR kan arbeta med dessa frågor lokalt. Ett arbete som måste fortsätta.

Bilstöd

I början av året uttryckte vi till Finansdepartementet uppfattningen att det borde vara möjligt för personer med funktionshinder att få avgiftsbefrielse gällande trängselavgifterna i Stockholm för fler än en bil om "särskilda skäl" därför finns.

I oktober skrev vi till folkhälso- och socialtjänstminister Maria Larsson angående nya regler inom bilstöd till personer med funktionshinder.

I samband med att ansökningsintervallen för rätt att ansöka om bilstöd höjdes från 7 till 9 år föreslogs inga övergångsbestämmelser vilket vi var mycket upprörda över! Följden blev att en mindre grupp människor föll ur personkretstillhörigheten utan att de på något vis kunde påverka det då deras 7-årsintervall blev 9 år.

Senare under året skrev vi, tillsam-

mans med RTP till folkhälso- och socialtjänstminister Maria Larsson med begäran om sammanträffande för att samtala om bilstödet för personer med funktionsnedsättningar.

I januari lämnade DHR sitt yttrande över Vägverkets regeringsuppdrag om parkeringstillstånd för personer med rörelsehinder, efter att under hösten 2005 ha deltagit i referensgruppsmöten och diskussioner på Vägverkets initiativ.

Vägverket föreslog bland annat att rörelsehindret som ger möjlighet att ansöka om parkeringstillstånd skall avse gångförmågan och vara stadigvarande.

Vi motsatte oss i vårt yttrande begränsningen gångförmåga och framförde synpunkten att det inte skall vara gångförmågan i sig som avgör om man har möjlighet att få parkeringstillstånd eller inte, utan den enskildes behov och rörelseförmåga. Det finns personer som trots god gångförmåga har ett rörelsehinder som i alla högsta grad påverkar deras liv och vardag på så sätt att de är beroende av sin bil och av att kunna parkera nära och på bred plats. Exempelvis kan nedsatt eller helt avsaknad funktion i armarna eller händerna innebära att man inte kan bära, att man inte kan erlagga parkeringsavgift och/eller att man för att kunna ta sig i och ur bilen är i behov av att kunna öppna dörren helt på grund av sitt rörelsehinder.

Vidare föreslog Vägverket utredning av behovet av en nationell databas för parkeringstillstånd, något vi ställde oss mycket positiva till.

Vägverket bedömde att den fysiska utformningen av parkeringsplatser bör ses över. Vi framförde i vårt yttrande starka invändningar mot att öppna upp för möjligheten att anlägga smala parkeringsplatser för personer med rörelsehinder.

Under 2006 träffades ett avtal mellan Försäkringskassan och Mobilitetscenter. Avtalet gäller utprovning och rådgivning av bilanpassning och lämpligt bilval för personer som beviljats bilstöd.

Efter beslut om beviljat bilstöd kan Försäkringskassans handläggare skicka beställning till Mobilitetscenter för utredning som innebär en samlad bedömning av aktuellt behov av bilanpassning. Här bedöms också lämpligt bilval med hänsyn till funktionsnedsättning, ak-

tivitetsförmåga, ergonomi och transportbehov samt teknisk bedömning av trafiksäkerhet. Utredningen genomförs i samarbete mellan arbetsterapeut från Mobilitetscenter och trafikinspektör från Vägverket.

Mobilitetscenters engagemang i bilstödsprocessen innebär att kunskaper tillförs om ergonomi, medicinska förhållanden och hjälpmedel som kan vara av betydelse för val av bil och anpassning. Detta kommer att bli ytterligare betydelsefullt då omloppstiden för bilstödet ökar från 7 till 9.

Det s k Mobilitetscentret startades på initiativ av rörelsehinderförbunden och byggdes upp i samarbete med Vägverket, Försäkringskassan och Västra Götalandsregionen som ett projekt finansierat av Arvsfonden. Efter avslutad projektperiod började verksamheten drivas av en ekonomisk förening bildad av DHR, RTP, RBU och NHR.

Etik

Representanter från DHRs etiska nätverk medverkade i mars vid ett seminarium i Riksdagshuset om dödshjälp.

I samma månad hade Tv-programmet Sydnytt ett inslag där representanter för vårt etiska nätverk intervjuades om varför vi är emot aktiv dödshjälp och i tidningen Expressen publicerades under hösten en stor artikelserie om dödshjälp där också DHR medverkade.

Liksom tidigare år är det många som via mail och telefon önskar höra DHRs inställning i olika etiska frågor. Det är framförallt studerande, forskare samt massmedia som kontaktar oss. Många har först tagit del av DHRs synpunkter i etik via hemsidan och blivit intresserade. Förutom dödshjälpsfrågan så är intresset stort för genetik och stamcells forskning.

Ekonomi

Den så kallade matavgiftsutredningen avlämnade under året sitt betänkande. DHR har tidigare sammanträffat med utredningen och krävt, att hänsyn till merkostnader vid funktionshinder måste tas vid beräkning av förbehållsbeloppet.

Vi har nu fått gehör för våra krav och utredningen föreslår, "att kommunerna blir skyldiga, att sänka avgiften för mat-

service, när kostnaden tillsammans med hemtjänst blir så hög, att den inkräktar på omsorgstagarens förbehållsbelopp”.

Under året har Försäkringskassan gjort en omfattande översyn av ”Vägledningarna” och ”Allmänna Råden” inom handikappersättning. Tillsammans med RHOS har vi protesterat mot en hel del försämringar i dessa, vilket lett till att förslagen ännu inte trätt i kraft.

Vi har tillsammans med flera handikapporganisationer sammanträffat med regeringens utredare av ”Lägesbeskrivning och problemställningar inom handikappersättningen”. DHR har därefter även skriftligt framfört våra synpunkter och bland annat begärt borttagande av 65-årsgränsen.

Kommunikationer

Till SKL avgav vi i oktober ett yttrande angående rätt till färdtjänst när man fått bilstöd.

Även om en person beviljats bilstöd och därmed tillgång till egen bil så försvinner inte det totala behovet av möjligheten att i vissa sammanhang använda sig av färdtjänst. Det kan handla om orsaker till följd av väderlek, bil på reparation, dagsformen på grund av funktionsnedsättningens art med mera.

SIS TK-498 är ett arbete som handlar om att ta fram en standard för mindre bussar av typen ”färdtjänstbussar”. Från DHR:s sida har vi medverkat vid såväl nationella möten som möten inom ramen för det europeiska samarbetet inom EU förlagda till Berlin respektive Madrid.

Vårt uppdrag är att bevaka tillgängligheten till bussarna och en knäckfråga har varit om man vid bedömningen ska utgå från elektriska eller manuella rullstolar. Vi menar naturligtvis att standarden måste utgå från elektriska rullstolar. De länder som deltar i arbetet är

Sverige, Tyskland, England, Frankrike, Spanien, Italien samt som observatör, Japan.

Den tidplan som finns innebär att ett förslag till standard kan komma att föreläggas den här gruppen i september 2007. Troligtvis kommer inget beslut att tas vid det mötet och vi bedömer att hela processen kommer ta ca 2 – 3 år att färdigbehandla.

I början av året lämnade DHR syn-

punkter till Svenska Lokaltrafikföreningen på ”Buss 2000 Version 2006, huvudmannakrav på bussar i linjetrafik”.

Återigen poängterade vi att buss med läggolv inte är detsamma som en tillgänglig buss och protesterade mot ofoget att ha fällbara säten på bussens rullstolsplats eftersom dessa inte längre gör att platsen kan anses som reserverad för en person som använder rullstol.

Avslutningsvis poängterade vi vikten av att bussarnas chaufförer utbildas så att de inte ser oss som ett hot utan som en ny kundgrupp.

I samband med ett möte i Vägverkets regionala råd samlade vi DHRs representanter för en träff den 25 maj. Tema för träffen var ”Tillgänglig kollektivtrafik” vilket också var ämnet för NHSs träff i Helsingfors, där DHR deltog med två representanter, men då ur ett nordiskt perspektiv. Slutsatserna från det sistnämnda mötet är att Sverige ligger en aning före de övriga nordiska länderna, men de andra ländernas utveckling går snabbt framåt.

Hjälpmedel

Så kallade Enkla hjälpmedel som exempelvis anpassade bestick och saxar finns allt mer sällan på Hjälpmedelscentralerna. I stället är kunden hänvisad till dyra specialbutiker. Utifrån den motion som togs vid senaste förbundsmötet har DHR därför tillskrivit IKEA, Clas Olssons samt Apoteket med begäran om, att dessa hjälpmedel ska finnas i deras sortiment och till konkurrenskraftiga priser.

Förbundskansliet har låtit genomföra en rundringning bland distrikten angående vilka landsting som har jour- och kvällsöppet och vilken hjälp man då kan få. Endast ett fåtal landsting erbjöd denna möjlighet. Representantskapsmötet diskuterade frågan och hur man ska agera framöver.

Personlig assistans

I januari lämnade vi synpunkter till Socialstyrelsen på kunskapsöversikt Omvårdnadsassistentens kompetens, Grundläggande kompetensnivå.

Vi reagerade mot det synsätt som kunskapsöversikten gav uttryck för genom att samla en mängd yrkeskategorier inom en gemensam benämning

”omvårdnadsassistenter”. Rapporten genomsyrades av en vårdideologi där brukaren av tjänsterna uppfattades som passiva motta-gare i förhållande till aktiva, professionella givare.

Tillsammans med (IfA) avgav vi i mars ett remissyttrande över utredningen ”På den assistansberättigades uppdrag. God kvalitet i personlig assistans – ändamålsenlig användning av assistansersättning” där vi i allt väsentligt stödde de förslag som angavs i delbetänkandet.

Dock poängterade vi att det är en mycket viktig princip att den enskilde ges valfrihet att välja anordnare utifrån de krav på service som önskas.

Vidare menade vi att all tillsyn - oavsett om den avser assistans bedriven i kommunal eller privat regi – i huvudsak måste innebära en granskning av att anordnaren har de kvaliteter som krävs för att uppfylla det som utlovats enligt avtal med den assistansberättigade.

Assistansersättningen är en individuellt riktad ersättning till den enskilde assistansberättigade och vi hade önskat att Assistanskommittén hade lämnat ett förslag för kostnadskontroll som hade befäst detta förhållande, d v s lämnat ett förslag som innebär individuell redovisning.

Många anordnare har månadsavlönad administrativ personal. Att särredovisa de lönekostnader som uppstår när personalen går på utbildning kan vara administrativt krångligt. Vi föreslog därför att just denna kostnad lyfts bort från posten utbildning och att den istället redovisas under posten administration.

Grundpelaren i assistanskommitténs förslag om ökad kostnadskontroll är att lönekostnaden ska uppgå till minst 85 % av assistansersättningen. Vi ansåg att detta inte bör gälla när den enskilde ansöker om förhöjd ersättning.

Det finns idag ett antal skäl till att bevilja en assistansberättigad förhöjd ersättning. Många av dessa är att den assistansberättigade av en eller annan orsak har fördröjt lönekostnader. Det kan dock även finnas andra skäl, t ex behov av handledning för de personliga assistenterna.

I samarbete med IfA besvarade vi i november också en enkät ifrån HI,

på assistanskommitténs uppdrag där vi framförallt lyfte fram två frågeställningar, vem som har det ekonomiska ansvaret för hjälpmedel när en person har personlig assistans samt frågan kring rätten att få bostadsanpassat även om man har personlig assistans.

Personlig service

Intresset för Personlig service, det vill säga en hemtjänst med ökat brukarinflytande, börjar spridas och framför allt Pantergrupper (DHRs äldrenätverk) runt om i landet har varit pådrivande. På grund av den stora efterfrågan har ett nytryck på 3 000 exemplar av studiematerialet Ett liv med personlig service gjorts. Nytrycket finansierades av Socialstyrelsen.

I oktober lämnade vi en skrivelse till SKL och Socialstyrelsen angående förekomster av riktlinjer vid biståndsbedömning enligt socialtjänstlagen

I skrivelsen tog vi upp att vår erfarenhet är att riktlinjer tenderar att sätta enskilda individers rättssäkerhet ur spel genom att regelverket följs utan att den enskildes behov av insatsen prövas fullt ut. De sammanhang vi främst tänker på gäller regelverk inom hemtjänst, ledsagarservice och avlösarservice.

Rehabilitering

Under året har frågan om rehabilitering debatterats återkommande i Socialstyrelsens Handikappnämnd med anledning av SoS arbete med att utforma Allmänna råd och föreskrifter. Även definitionerna av rehabilitering och habilitering har debatterats och vilka områden som rehabilitering ska täcka utifrån en helhetssyn. DHR har kraftfullt lyft fram behovet av återkommande rehabilitering dels på rehabiliteringsklinik och dels på hemorten.

Med anledning av Socialstyrelsens regeringsuppdrag "Får personer som tillhör LSS personkrets sina behov av habilitering och rehabilitering tillgodosedda" har Socialstyrelsen under året tillsatt en referensgrupp där DHR ingår.

Under året har bland annat ett antal frågeställningar skickats till handikapporganisationerna för att kunna ringa in problemen. Dessutom har en brukarundersökning påbörjats.

Socialförsäkringsfrågor

DHR ingår i HSOs mycket aktiva socialförsäkringsnätverk. En viktig och återkommande fråga under året har varit försämringarna inom sjukersättningen med indragna ersättningar, olika bedömningar av arbetsförmåga och problemen med att riskera förlora sin ersättning vid engagemang i ideellt arbete. Nätverket har bland annat utarbetat underlag till tidningsartiklar. En annan fråga som diskuterats är genus-perspektiv inom socialförsäkringen.

Tillgänglighet och diskriminering

I februari svarade DHR via samarbetet Bygg klokt på PBL-kommitténs betänkande Får jag lov? Om planering och byggande.

Kommitténs bedömning var att särskilda lagstiftningsändringar inte behövs gällande tillgänglighet och användbarhet, men att en bättre tillämpning kan stödjas genom vissa förtydliganden av kraven samt förbättringar av systemet för prövning, kontroll och tillsyn. Man konstaterade också att bestämmelserna, för att få bli mer verkningfulla, behöver respekteras bättre än i dag. I vårt yttrande framförde vi vårt stöd till utredningens bedömning att nuvarande avgränsning till personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga tillräckligt täcker in de olika typer av funktionshinder för vilka utformningen av den fysiska miljön har betydelse. Vi framförde vår ståndpunkt att konsekvensbeskrivningar av tillgänglighet och användbarhet obligatoriskt skall ingå i detaljplanen, att sakkunniga på området tillgänglighet och användbarhet ska certifieras men ställde oss tveksamma till om handikapprörelsen, med dagens resurser, ska ha sakägaransvar.

Diskrimineringsutredningen överlämnade i februari, efter fyra års arbete, sitt slutbetänkande En sammanhållen diskrimineringslagstiftning till Integrations- och jämställdhetsminister Jens Orback.

Brister i den fysiska miljön är det största hindret för ett aktivt deltagande i samhällslivet för personer med nedsatt rörelseförmåga. Rätten till delaktighet för personer med funktionshinder ses i dag utifrån ett mänskliga rättigheters perspektiv, något som är oerhört viktigt

att ha med sig i alla överväganden och diskussioner som rör diskriminering av personer med funktionshinder.

DHR valde att lämna synpunkter på betänkandet gemensamt med Förbundet Rörelsehindrade FöR och Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade, RTP.

Diskrimineringskommittén förslag innebär att den som omfattas av lagens förbud mot diskriminering inte får missgynna en person med funktionshinder genom att underlåta att vidta sådana skäliga åtgärder för tillgänglighet som skulle kunna bidra till att den personen kan ta del av den vara, tjänst eller bostad eller verksamhet som avses på lika villkor med personer utan sådant funktionshinder.

Diskrimineringskommitténs förslag innehåller dock en del svaga punkter. Den kanske viktigaste av dessa är att det i varje enskilt fall skall göras en bedömning av vad som kan anses skäligt. Om det vid denna prövning kan anses att tillgänglighetskraven som ställs inte bedöms som skäliga med hänsyn till exempelvis kostnaden eller nyttan av att vidta en sådan åtgärd kan den som ställs till svars inte dömas för diskriminering.

Vi framförde i vårt remissvar förståelsen för att en viss åtgärd kan vara skälig eller inte, men påtalade att frågan om en enskild person utsätts för diskriminering emellertid inte kan göras beroende av utfallet av en skälighetsbedömning.

Under året har berörd ombudsman dessutom föreläst om tillgänglighet och diskriminering vid Norrbottendistriktets nätverksträff i Skellefteå för Grå Pantrar, varit i Vänersborg för att prata en heldag om Enkelt avhjälpna hinder för DHR Västra Götalands Distrikt, samt för Bygg kloks räkning föreläst om tillgänglighet för Riksantikvarieämbetet vid två tillfällen.

I mars 2006 genomfördes Boverkets första samråd med handikappförbunden. I samrådsorganet sitter förutom Boverkets generaldirektör också representanter från SKL och en länsstyrelseresrepresentant samt fem representanter från HSO.

Inledningsvis har det mest handlat om att de i samrådet medverkande organisationerna tagit del av varandras

arbetssätt och ståndpunkter när det gäller arbetet med tillgänglighet och användbarhet. Aktuella remisser, pågående utredningar och ”fall från verkligheten” har också tagits upp till diskussion i gruppen.

I slutet av oktober, genomfördes det första av fyra seminarier Utrymning – även för mig? om utrymningssäkerhet för äldre och personer med funktionsnedsättning. Seminarierna var en fortsättning på, och för att sprida resultatet av, projektet “Kulturbyggnader - brandskydd för personer med funktionshinder” som genomfördes av NHR, DHR, KTH och EIDD åren 2002-2005.

Seminarier genomfördes i Stockholm och ca 35 personer från bland annat räddningstjänsten, fastighetsvärlden och brandkåren deltog.

Bygg klokt är ett samarbete för att öka tillgängligheten och användbarheten i den byggda miljön. Bygg klokt består i dag av sex organisationer, de fem så kallade rörelsehinderförbunden samt Synskadades Riksförbund, SRF. Arbetet planeras av en ledningsgrupp, som består av en person från varje organisation, samt en verksamhetsledare som är anställd hos NHR.

Inom ramen för detta samarbete har Bygg klokt under 2006 med projektmedel från Arvsfonden fortsatt att utbilda medlemmar runt om i landet i frågor som rör enkelt avhjälpna hinder så att vi kan bli ännu bättre på att påverka och driva på kommunerna.

I september genomförde Bygg kloktprojektet Enkelt avhjälpna hinder en fyradagars utbildning av resurspersoner

från de inom samarbetet samverkande förbunden.

Ett faktablad om Enkelt avhjälpna hinder har tagits fram som finns på www.byggklokt.nu.

Bygg klokt deltar i standardiseringsarbetet SIS TK 453 om tillgänglighet, vi har under 2006 via Bygg klokt etablerat samarbete med Svensk Handel och SHR. Bygg klokt har slutit avtal med Rikspolisstyrelsen om att vara rådgivande i uppbyggnaden av det nya polismuseet, via Bygg klokt medverkar vi i HSOs projekt om tillgängliga bostäder. Bygg klokt fortsätter också den fortlöpande rådgivande verksamheten gentemot enskilda medlemmar vad gäller bostadsanpassning samt fungerar som en administrativ resurs för EIDD Sverige.

Medlemservice

För att få en bättre kunskap om varför personer väljer att gå med i DHR lät vi utredningsinstitutet HANDU genomföra en undersökning bland ny-tillkomna medlemmar avseende vilka intressepolitiska områden de anser viktigast. Rehabiliteringsfrågorna var den enskilt viktigaste frågan.

Nästan var 5:e medlem ansåg denna fråga viktigast att arbeta med. Det var dubbelt så många än de som anförde hjälpmedel, tillgänglighet och färdtjänst som viktigast. Men undersökningen visade också att den totalt största anledningen till att gå med i DHR var en önskan om social gemenskap och att tre av fyra nya medlemmar värvas att DHR-medlemmar.

Intresset ifrån medlemmar, media och allmänhet i form frågor, beställningar av material med mera är fortfarande stort. Inte minst har antalet förfrågningar via mail ökat kraftigt. En hjälp och förbättrad service har varit att vi under året har kunnat vidarebefordra frågor från medlemmar i juridiska spörsmål till Brukarstödscentrat i Umeå.

Under året har förbundet informerat våra medlemmar, avdelningar och distrikt genom de sidor i SHT som kallas **Förbundsnytt** men också via vårt **Månadsutskick** som distribueras en gång i månaden, sommarmånaderna undantagna till avdelningar och distrikt. En viktig informationskälla är också vår hemsida, www.dhr.se.

Under året hyrde vi ut våra **två lägenheter** (1-rumslägenhet och 2-rumsdito) **på kurhotellet Mar y Sol** på Teneriffa till medlemmar. Numera kan man boka lägenheterna för både en- och tvåveckorsperioder och dessutom är bokningen idag uppdelad på två tillfällen.

Som vanligt tog DHR också i år fram sin egen **almanacka** med ett 30-tal egna DHR-sidor bestående av kontaktinformation, vårt verksamhetsprogram med mera. Almanackan är en uppskattad "julkapp" vid avdelningarnas advents- och, eller luciafiranden.

Den bensinrabatt som DHR-medlemmar har haft på Preem upphörde under verksamhetsåret då allt för få nyttjade förmånen. Istället fick man

som medlem möjlighet att via Internet köpa **Tempur-produkter med 10 procents rabatt**. Sortimentet innefattar såväl madrasser, kuddar, sängar som vissa träningsredskap.

Årets resekatlog kom i år som en uppdatering av den tidigare, det vill säga med de förändringar som gjorde den gamla inaktuell – strykningar, kompletteringar samt tre nya hotell.

Under 2006 **genomförde DHRs Resetjänst tre resor**. I slutet av april avgick en fullsatt buss med resenärer till blomprakt och kanalsightseeing i Holland. I början av september genomfördes en kryssning på Medelhavet med Voyager of the Sea och höstens sol-och-badresa gick till Mar y Sol i november.

De **centrala nätverk** som tidigare administrerades av förbundet kunde även i år söka bidrag för olika typer av aktiviteter ifrån den fond som förbundet skapat med medel från Bidragsstiftelsen och SVCR.

Bidragen kunde bara sökas av distrikt – ensamma eller i samverkan och man kunde söka för följande nätverk:

Grå Panterverksamhet, Långvarig smärta/återkommande rehabilitering, Föräldranätverket, Unga Spjutspetsarna och Socialförsäkringsfrågor.

Bidragsstiftelsen avsatte också medel för att skapa ett nätverk för arbetsmarknadsfrågor utifrån DHRs representanter i de så kallade DAR-grupperna (Delegation för Arbetsinriktad Rehabilitering).

Mängder av verksamheter och träffar genomfördes också. Här bara ett axplock:

De Grå Pantrarna samlade sina resurspersoner i Gävleborg, Norr- och Västerbotten. I Uppsala, Västmanland och Skåne diskuterades istället Personlig Service.

Befintliga och blivande DAR-ledamöter hade en uppstartsträff i månadsskiftet september/oktober för att diskutera nätverksarbete inom arbetsmarknadsområdet och i Uppsala hade Invandrarnätverket en nationell träff.

Nätverket Nya Spjutspetsarna träffades i Sundsvall i september. Teman för träffen var personlig assistans och arbetsmarknadsfrågor och i Örebro-distriktet samlades Nya Spjutspetsarna för en dag kring arbetsmarknadsfrågor.

När det gäller de nätverkspengar som kom ifrån SVCR så var intresset minst lika stort. På temat rehab/långvarig smärta genomfördes aktiviteter på inte mindre än sex olika platser i landet. I Västra götaland och Halland startade man ett antal smärtnätverk och i Nora, hade man till exempel en SPA-dag där man blandade qigong, akupunktur och yoga med föreläsningar.

Det Ortopedtekniska nätverket träffades under hösten för diskussioner kring hur man på bästa sätt skall kunna vara resursperson i OT-nätverket på hemorten.

Organisatoriskt har verksamheten på **Brukarstödscentra i Umeå** under 2006 ändrats så sätt att HSO Västerbotten gått in som en av huvudmännen tillsammans med DHR (som har huvudansvaret) och NHR. Dessutom finansieras verksamheten från och med den 1 mars 2006 av Dorotea, Lycksele, Skellefteå och Umeå kommuner samt Västerbottens läns landsting.

I tidigare utvärdering har Brukarstödscentra Västerbotten kunnat konstatera att personer med funktionshinder har svårt att få sina rättigheter tillgodosedda. Det är svårt att själv veta alla sina rättigheter och i kontakten med myndigheter kan man få felaktig information eller avslag på sökt insats.

Det är inte alltid som Brukarstödscentra Västerbotten kan driva en process i ett ärende där man inte känner sig nöjd. Vissa gånger får man vända sig till länsstyrelsen och göra en anmälan om social tillsyn. Brukarstödscentra Västerbotten gör själv inga anmälningar, men hjälper personer att skriva anmälningar.

För juridisk telefonrådgivning har DHR-medlemmar kunnat ringa onsdagar mellan klockan 13.00 och 16.30 för att få råd inom bland annat följande områden:

Assistansersättning (LASS), Bilstöd, Bostadsanpassning, Färdtjänst, Handikappersättning, Hjälpmedel, Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), Boende med särskild service, Hjälp i hemmet. Tjänsten har varit mycket uppskattad.

Internationellt utvecklingsamarbete

SHIA

Under 2006 har DHR, via SHIA deltagit i internationella utvecklingsamarbetsprojekt i Tanzania, Etiopien, Sri Lanka, Sydafrika och Ryssland.

Operativt ansvarig för projekten har huvudsakligen varit distrikten: Stockholm, Södermanland, Västra Götaland, Örebro, Jämtland och Gotland. Utöver dessa är även Örebroavdelningen och Förbundet Unga Rörelsehindre involverade i projekt knutna till riksförbundet.

Samordningsansvaret har legat på tjänstemän på förbunds-kansliet.

För alla projekt som bedrivs via SHIA gäller att 90 procent av kostnaderna bekostas av SIDA.

Totalt handlade vårt internationella engagemang inom ramen för SHIA om tolv projekt:

Tanzania

I Tanzania har DHR totalt fyra projekt, varav ett i sig innehåller flera delprojekt.

- 1) CHAWATA-programmet, som består av fyra delprojekt,
  - a) Nationellt organisationsstöd CHAWATA centralt.
  - b) Regionalt organisationsstöd CHAWATA Dar es Salaam.
  - c) Rukwa, utbildningsprojekt för kvinnor.
  - d) Mbeya, organisationsstöd.
- 2) Yombo resurscenter.
- 3) Teklaprojektet.
- 4) Afrikanska dekadern.

Etiopien

- 5) Organisationsutveckling och uppbyggnad av kvinnovinge i rörelsehinderorganisationen ENAPH (avslutades 2006)

Sydafrika

- 6) Organisationsstöd till DPSA.

Sri Lanka

- 7) Påverkansprogram.
- 8) Administrativ samordningsfunktion Sri Lanka.
- 9) Etablering av lokala föreningar av SLFRD.
- 10) Utveckling av familjeprogram i Anuradhapura av AKASA.

Ryssland

- 11) Samarbetsprojekt Novincenter i Veliky, Novgorod.
- 12) Institutionsprojektet (projektering).

Organisationsutvecklingsprojektet i Etiopien – Enaph avslutades under året efter 12 år med mycket lyckat resultat. Enaph har stärkts i sitt intressepolitiska arbete, organisationen har byggts upp såväl centralt som lokalt, demokratin har ökat betydligt och kvinnorna har nu 50 % av styrelseplatserna.

Vi har haft förhållandevis många uppföljningskontakter under året, framför allt från våra partners. Så var till exempel representanter från DPSA, Sydafrika här i februari, SLFRD:s ordförande från Sri Lanka här i april samtidigt med en CHAWATA-medarbetare från Tanzania. Jämtlandskvinnorna hade besök från Rukwa Tanzania, på senhösten och AKASA:s ordförande från Sri Lanka besökte oss i december.

Från vår sida har vi bl a varit i Ryssland samt i Tanzania i anslutning till en konferens om Afrikanska dekadern.

AKASA - Association of Women with Disabilities

CHAWATA – The Tanzania Association of the Physically Impaired

DPSA – Disabled People South Africa

SLFRD – Sri Lanka Foundation for Rehabilitation of the Disabled

NORDEN

Inom det nordiska samarbetet, Nordiska Handikappförbundet, NHF har de etiska frågorna stått på agendan under 2006.

I samband med vårens styrelsemöte i Stockholm hölls ett seminarium på temat ”Genetik och fosterdiagnostik”. Seminariet genererade en skrivelse/uttalande på temat som efter beslut i respektive lands styrelser och slutligen även i NHF:s styrelse, tillställdes Nordiska Ministerrådet.

Höstens styrelsemöte hölls i Oslo i september och seminariet behandlade temat ”Aktiv dödshjälp eller aktiv livshjälp?” och ett motsvarande uttalande som på vårens tema planeras som en uppföljning och kommer att behandlas vid 2007 års första styrelsemöte.

Vid mötet togs initiativ till ett projekt om ”Färdtjänst över gränserna” d v s att man som färdtjänstberättigad också skall kunna använda färdtjänsten i samtliga nordiska huvudstäder.

Ansökan om pengar till projektet skickades under året till Nordiska ministerrådet.

Remisser och skrivelser

Synpunkter till Socialstyrelsen på kunskapsöversikt Omvårdnadsassistentens kompetens, Grundläggande kompetensnivå, remissversion. Januari.

Ang trängselavgifternas effekter för människor med funktionshinder Finansdepartementet. Januari.

Vägverkets regeringsuppdrag om parkeringstillstånd för personer med rörelsehinder Näringsdepartementet. Januari.

Buss 2000 Version 2006, huvudmannakrav på bussar i linjetrafik. Svenska Lokaltrafikföreningen. Januari.

På PBL-kommitténs betänkande Får jag lov? Om planering och byggande. Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet. SOU 2005:77. DHR svarade via Bygg klokt Februari.

På den assistansberättigades uppdrag. God kvalitet i personlig assistans – ändamålsenlig användning av assistansersättning. SOU 2005:100 Delbetänkande av Assistanskommittén. I samarbete med IfA. Mars

Skäliga stöd- och anpassningsåtgärder för arbetstagare med funktionshinder. Lagrådsremiss. Näringsdepartementet. Synpunkter till HSO. Mars

Definition av begreppen habilitering och rehabilitering. Socialstyrelsen. Maj.

Lex Maria – ett nytt system i patientsäkerhetens intresse. Socialstyrelsen. Juni.

En sammanhållen diskrimineringslagstiftning. Slutbetänkande. SOU 2006:22. Tillsammans med FÖR och RTP. Justitiedepartementet. September.

Förekomster av riktlinjer vid biståndsbedömning enligt socialtjänstlagen (SOL). Skrivelse till SKL. Oktober.

Bilstöd till personer med funktionshinder. Skrivelse till folkhälso- och socialtjänstminister Maria Larsson angående nya regler. Oktober.

Vägledning 2004:9 Sjukersättning och aktivitetsersättning, kap. Vilande ersättning. Försäkringskassan. November.

Synpunkter till Hjälpmedelsinstitutet som på Assistanskommitténs uppdrag sänt ut Enkät om IT, hjälpmedel, bostadsanpassning och personlig assistans. I samarbete med IfA. November.

Kunskapsöversikt och lägesbeskrivning med problemställningar kring handikappersättning och vårdbidrag. Försäkringskassan. December.

Andra alternativrapportering till FN angående dess artiklar rörande Mänskliga rättigheter. Synpunkter lämnade i omgångar under hösten till HSO.

Förbundskansliet

Förbundskansliets uppgift är att verkställa beslut som fattas av förbundsstyrelse, arbetsutskott, förbundsordförande och övriga förtroendemannaorgan. Kansliets arbete har liksom förra året varit inriktat på stöd till distrikt, avdelningar och enskilda medlemmar. Stödet till avdelningarna har i huvudsak kanaliserats via distrikten.

Kansliets bemanning motsvarar 16 heltidstjänster fördelat på 17 personer. Därutöver är två personer anställda vid brukarstödcentret i Umeå.

KANSLIETS PERSONAL 2006

Förbundssekreterare: Roland Håkansson

Administratör: Lena Haglöf

Sekreterare: Susanne Wettby

Ekonom: Rose-Marie Swedén

Ekonomiassistent: Berit Lindqvist

Reception/administratör: Lillimour Ahlgren

Vaktmästeri: Vincent Ljungqvist

Dataadministratör: Alexander Vyridakis

Medlemsregistret: Erik Wernström

Intressepolitisk avdelning

Utvecklingssekreterare: Wenche Willumsen

Ombudsman: Ingrid Buch (t o m 14/11), Barbro

Gregorson,

Maria Johansson

Informatör: Lasse Andersson

Svensk Handikappstidskrift, SHT

Ansvarig utgivare och redaktör: Elisabet Geite

Journalist: Albert Martinsson

DHR:s Bidragsstiftelse

Handläggare: Marianne Blomqvist

Under hösten drabbades kansliet av en stor förlust då ombudsman Ingrid Buch hastigt och oväntat avled. Ingrid som arbetade på DHR i över 20 år hade ett brinnande engagemang för att göra allmänna kommunikationer och turistande tillgängligt men hade också stor kunskap i rehabiliterings- och smärtfrågor.

Medlemsregistret fungerar nu väl. Automatisk uppdatering gentemot folkbokföringsregistret har införts. Uppdateringen sker en gång per månad. Försöksverksamheten med att ge några avdelningar begränsad behörighet till registret har fallit väl ut och kommer under nästa år att erbjudas till fler avdelningar.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet har fortskridit. Under året har kansliets arbetsmiljöpolicy reviderats. Förutom jämställdhetspolicy och jämställdhetsplan har en rad andra policies och rutiner utarbetats i enlighet med arbetsmiljölagen och arbetsmiljöverkets föreskrifter. Avdelningar och distrikt med anställd personal har erbjudits att ta del av kansliets arbetsmiljöarbete.

Som ett led i arbetsmiljöarbetet har avtal tecknats med företagshälsovården Previa AB. I samarbete med företagshälsovårdens ergonom har individuella genomgångar av den fysiska arbetsmiljön skett. Under sommar genomgick också samtliga anställda en hälsoundersökning där faktorer i livsstilen och arbetsmiljön vägdes samman med hälsotillståndet. Vi har också tecknat avtal om företagsmassage vilket innebär att varje medarbetare har möjlighet, mot subventionerad avgift, få 30 minuters massage vid två tillfällen per månad. Kansliets personal har också deltagit i en halvdags föreläsning om stresshantering. Åtta av personalen har fått utbildning i hjärt- och lungräddning.

Sjukfrånvaro redovisas i den ekonomiska berättelsen.

Förbundets organisation

Förbundsstyrelsen

Ordförande

Karin Westlund, Stockholm

Ledamöter

Lars-Åke Andersson, Älvsbyn

Nils Duwähl, 2:e vice ordförande, Stockholm

Elsy Fjellborg-Malaska, 1:e vice ordförande, Kiruna

Ken Gammelgård, Stockholm

Britt-Marie Gunnarsson, Eksjö

Inger Hoff, Malmö

Rolf Johansson Ale

Frank Lundin, Örebro

Lars Sjunnesson, Kassaförvaltare, Kungälv

Bengt Östling, Sundsvall

Under året genomfördes sex (6) protokollförda sammanträden

Arbetsutskottet (AU)

Karin Westlund

Nils Duwähl

Elsy Fjellborg-Malaska

Lars Sjunnesson

Rolf Johansson ersättare för Lars Sjunnesson

AU sammanträdde 4 gånger under året

Adjungerad från Förbundet Unga Rörelsehindrade

Sahar Mosleh

Adjungerad från Föreningen för Kortvuxna, FKV

Birgitte Landström, Nässjö

Revisorer

Ordinarie

Rolf Andersson, Luleå

Arne Pettersson, Visby

Hans Sundqvist, Linköping

Suppleanter

Leif Jonsson, Hudiksvall

Inger Persson, Ånge

Auktoriserad revisor

Catharina Jacobson, Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Stadge- och organisationskommittén, SOK

Boo Fogelberg, Stockholm, *sammankallande*

Leif Andersson, Helsingborg

Ingvar Edin, Eskilstuna

Nils-Inge Fakt, Falun

Ulla Nordin, Åre

Valberedning

Yvonne Björkman, Sundbyberg, *sammankallande*

Birgit Ewertsson, Kumla

Guy Lööv, Stockholm

Gunnar Andersson, Göteborg (suppleant)

Marianne Fjällborg, Kiruna (suppleant)

Våra nätverk

Nätverk för personer med långvarig smärta

Nätverk för föräldrar med rörelsehinder

Nätverk för medlemmar över 65 år, Grå Pantrarna

Nätverk för invandrare med funktionshinder

Nätverk för yngre mellan 25-45 år – Nya Spjutspetsen

Nätverk för användare av ortoser och proteser

Nätverk för återkommande rehabilitering

Nätverk för arbetsmarknadsfrågor (DAR)

Nätverk för socialförsäkringsfrågor

Nätverkens ansökningsprocess gentemot Bidragsstiftelsen och SVCR administreras centralt medan genomförandet sker i distriktens regi. I vissa fall sker även genomförande centralt.

Statistik

Antal medlemmar 2006-12-31: 19 902

Antal avdelningar: 182

Antal distrikt: 21

Antal riksföreningar: Föreningen för kortvuxna, FKV.

Antal utdelade hederstecken 108 stycken

(representerande 30 avdelningar).

Representation

Förbundet är medlem i

Arbetarnas Bildningsförbund, ABF
EIDD Sverige - nationell medlemsorganisation i EIDD -
Design for All Europe (tidigare European Institute for Design
and Disability)
Folkrörelsernas Arkivförbund
Folkrörelsernas Samarbetsorgan i Lotterifrågor, FSL
Forum – Kvinnor och handikapp
Föreningen Bilfria leder
Handikappförbundens Samarbetsorgan, HSO
Handikapphistoriska Föreningen, HHF*
Kooperationens Förhandlings-Organisation, KFO
Nordiska Handikappförbundet, NHF*
Svenska Handikapporganisationers Internationella Bistånds-
förening, SHIA*
Stiftelsen Svenska kommittén för Rehabilitering Internationel,
SVERI*
Svenska FN-förbundet*
(I organisationer markerade med * ingår representant från
DHR i styrelsen)

Förbundet är delägare i

Bygg Klokt
Utredningsinstitutet HANDU
Mobilitetscentret

DHR representeras i styrelsen för

Anna-Stina och John Matsons Minnesstiftelse för
sonen Johan
Hilding Sevegårds bidragsstiftelse
Josef Blomqvists Minnesfond
KVK-fonden, Kronprinsessan Viktorias Kustsanatorium
Stiftelsen Sunnerdahls Handikappfond
Norrbäck-Eugeniastiftelsen
Sophia Nilssons Minnesfond
Stiftelsen Fokus
Stiftelsen Harry Thulins Minne
SVCR
Förvaltningsstyrelsen för DHR Göteborgsavdelningens
rekreationsanläggning Västerhav på Grötö
Arbets-, samråds- och referensgrupper
ABFs SOFF-grupp
Banverkets tillgänglighetsråd
BOSSE, Råd, Stöd och kunskapscenter

Boverkets samrådsorgan med Handikappförbunden
Bygg klokets ledningsgrupp
DAR, delegationen för arbetsinriktad rehabilitering
EUs arbetsgrupp för hissdirektiv
Folksams Försäkringskommitté gällande samlings-
försäkringar
Handikappombudsmannens råd, regeringen utser
Handikappombudsmannens tillgänglighetsråd
Handikapprörelsens etiska nätverk
Hjälpmiddelsinstitutet, HI, regeringen utser
HSOs arbetsgrupp för arbetsmarknadsfrågor
HSOs arbetsgrupp för Mål 3 och Equal
HSOs arbetsgrupp som följer LSS-kommitténs (f d Assis-
tanskommittén) arbete
HSO:s treåriga arvsfondsprojekt ”Tillgängliga bostads-
områden”. Representerar Bygg klokt i styrgruppen
HSOs etiska nätverk
HSO, nätverk för socialförsäkringsfrågor,
Hälsouniversitet, Linköpings universitet, referensgrupp
Intressegruppen för assistansberättigade, IfA, referensgrupp-
resursgrupp
Justitiedepartementet, Nämnden mot diskriminering
KFO, förhandlingsdelegationen
Luftfartsstyrelsens samverkansgrupp – Ett flyg för alla.
Näringsdepartementet, övervakningskommittén för, Equal
Näringsdepartementet, övervakningskommitténs arbets-
utskott, Equal
Näringsdepartementet, beredningsgrupp för integration och
mångfald Equal
Pockettidningen R, redaktionsrådet
Post- och telestyrelsen
Posten samverkansgrupp för tillgänglighet och servicefrågor
Regeringens Handikappdelegation, regeringen utser
Regionala etikprövningsnämnden i Stockholm, regeringen
utser
Rikstrafiken, rådgivande delegationen
Samhalls Råd för handikappfrågor, utses av Samhall
SIS TK/453 och TK/498 referensgrupper
SJ, samarbetsgrupp i handikappfrågor
Socialstyrelsens handikappnämnd
Socialvetenskapliga Forskningsrådet, regeringen utser
SMER, referensgruppen till hk-rörelsens representanter
Vägverkets samarbetsgrupp med handikapporganisationerna.

DE HANDIKAPPADES RIKSFÖRBUND

Org. Nr. 802000-6352

ÅRSREDOVISNING

Styrelsen för De Handikappades Riksförbund får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2006-01-01 - 2006-12-31.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

De Handikappades Riksförbund är en ideell, demokratisk organisation som skall verka för att personer med rörelsehinder blir fullt jämställda, jämlika och delaktiga i samhället. Förbundet har också till uppgift att bedriva opinionsbildning och information kring frågor som berör personer med rörelsehinder.

Under året fick Sverige en ny regering och många nya makthavare i våra kommuner och landsting. Självfallet upptog valet mycken tid, kraft och engagemang för vår del. Efter att ha tryckt ett valmanifest, affischer och ett antal flygblad med krav inom våra prioriterade områden så kulminerade vårt valarbete med ett seminarium i Almedalen. Vid seminariet presenterade vi en egen undersökning om hur 500 riksdagskandidater såg på några av våra kärnfrågor.

DHR höll sitt första representantskap i Vejbystrand under oktober månad. Representantskapet ger förbundsstyrelsen en möjlighet att under enkla former föra en dialog med distrikten om vår verksamhet och hur vi vill att den ska ta sig uttryck framåt i tiden. Vid representantskapsmötet var det framförallt två frågor som diskuterades: DHRs framtida inriktning och de ekonomiska förutsättningarna för att också i fortsättningen kunna vara ett förbund som man lyssnar till.

DHR yttrade sig tillsammans med RTP och över Diskrimineringskommitténs betänkande "En sammanhållen diskrimineringslag". I betänkandet föreslås att bristande tillgänglighet ska utgöra grund för diskriminering. Det mottog vi med stor tillfredsställelse eftersom det är en fråga som DHR drivit under många år.

I samband med "Marschen för tillgänglighet" som samlade ca 350 personer uppvaktades demokratiminister Jens Orback med en appell om att stödja det förslag som diskrimineringskommittén tidigare under året hade överlämnat åt honom. Vid uppvaktningen deltog bland annat förbundsordförande Karin Westlund.

För fjärde året i rad utsågs "Årets kommun 2006". Vinnare blev den lilla småländska kommunen Alvesta. Nytt för i år var också att arrangörerna, det vill säga DHR och SKL, gav ett hedersomnämmande till Skellefteå.

Beträffande förbundets resultat och ställning hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultat disponeras enligt not 12.

DE HANDIKAPPADES RIKSFÖRBUND
Org. Nr. 802000-6352

RESULTATRÄKNING (Tkr)	Not	2006-01-01- 2006-12-31	2005-01-01- 2005-12-31
Rörelsens intäkter:			
Statsbidrag	1	14 863	15 120
Medlemsavgifter		3 254	3 496
Övriga intäkter	2	<u>5 476</u>	<u>4 178</u>
Summa rörelseintäkter		23 593	22 794
Rörelsens kostnader:			
Personalkostnader	3	- 10 243	- 8 656
Hotellkostnader	4	- 6 081	- 5 846
Övriga förbundskostnader	5	- 10 161	- 9 820
Avskrivningar	6	<u>- 241</u>	<u>- 106</u>
Summa rörelsekostnader		- 26 726	- 24 428
RÖRELSERESULTAT		- 3 133	- 1 634
Finansiella intäkter och kostnader			
Uppskrivning/Nedskrivning värdepapper		-	1 425
Finansiella intäkter	7	2 264	1 951
Finansiella kostnader	7	<u>- 175</u>	<u>- 4 415</u>
Summa finansiella intäkter och kostnader		2 089	- 1 039
RESULTAT EFTER FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER		- 1 044	- 2 673
Arv och gåvor		<u>1 551</u>	<u>2 748</u>
		1 551	2 748
REDOVISAT RESULTAT		507	75

DE HANDIKAPPADES RIKSFÖRBUND
Org. Nr. 802000-6352

BALANSRÄKNING (Tkr)	Not	2006-12-31	2005-12-31
Tillgångar			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner och inventarier	6	427	152
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar	8	26 824	25 970
Bostadsrätt	9	1 000	1 000
Summa anläggningstillgångar		28 251	27 122
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Kundfordringar		318	252
Övriga fordringar		1 133	5 567
Balanserade projekt		-	461
Förutbetalda kostnader och uppl intäkter	10	1 517	1 399
Kassa och bank	11	2 342	1 854
Summa omsättningstillgångar		5 310	9 533
SUMMA TILLGÅNGAR		33 561	36 655
Skulder och eget kapital			
<i>Eget kapital</i>			
Eget kapital	12	25 211	24 705
Summa eget kapital		25 211	24 705
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		792	1 451
Balanserade projekt		-	-
Övriga kortfristiga skulder		1 005	5 009
Lån Stiftelsen Daga och Gustav Lundins			
Minnesfond		2 000	1 500
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	4 553	3 990
Summa kortfristiga skulder		8 350	11 950
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		33 561	36 655
Ställda säkerheter	14	2 450	2 450
Ansvarförbindelser	15	1 500	1 500

DE HANDIKAPPADES RIKSFÖRBUND
Org. Nr. 802000-6352

Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen och bokföringsnämndens allmänna råd.

Med hänvisning till Årsredovisningslagen 7 kap. § 3 behöver DHR ej upprätta någon koncernredovisning.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärde om inte annat anges nedan.

Fordringar upptas till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Bidrag, arv och gåvor redovisas enligt kontantprincipen.

I den mån det på balansdagen finns avtalade men ej erhållna bidrag från organisationer intäktsförs dessa.

Bidrag skuldförs till dess att de utgifter för ändamålet som bidraget skall täcka uppkommer.

Arv och gåvor som utgörs av annat än kontanta medel värderas till marknadsvärdet vid arvs- skiftes- respektive gåvotillfället.

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod.

Övriga redovisningsprinciper framgår av noter till resultat- och balansräkningarna.

Noter	2006	2005
Not 1 Statsbidrag		
Organisationsstöd	9 081	9 487
Stöd till rekreationsanläggningar	5 782	5 633
	14 863	15 120

Stödet till rekreationsanläggningarna har fördelats enligt följande:

Stiftelsen Sommarsol	4 115	4 070
Västerhav	1 567	1 463
DHR:s administrationsbidrag	100	100
	5 782	5 633

DE HANDIKAPPADES RIKSFÖRBUND
Org. Nr. 802000-6352

Not 2	Övriga intäkter	2006	2005
	Erhållna bidrag	1 739	1 635
	Hysesintäkter	443	322
	Annonsintäkter	927	821
	Övriga intäkter	2 367	1 400
	Summa övriga intäkter	5 476	4 178

Not 3 **Personal**

Medeltalet anställda har under året varit 19 (15), varav 13 (9) kvinnor.

Sjukfrånvaron har under 2006 uppgått till 1,9 procent av den totala arbetstiden och är fördelad på kort (dag 1-14) respektive lång (15 dagar eller längre) sjukfrånvaro enligt nedanstående.

	Kvinnor	Män	Total
Ordinarie arbetstid timmar	23 475	10 422	33 897
Total sjukfrånvaro 2006	540 2,3%	119 1,1%	659 1,9%
Sjukfrånvaro - kort	540 2,3%	119 1,1%	659 1,9%
Sjukfrånvaro - lång	-	-	-
Personalkostnader			
Löner och arvoden ledning	1 102		1 030
Löner och arvoden övriga	5 416		4 618
Sociala kostnader	2 040		1 867
Pensionskostnader	943		759
Övriga personalkostnader	742		382
	10 243		8 656

Not 4 **Hotellkostnader**

Verksamhetsbidrag Stiftelsen Sommarsol	4 115	4 070
Verksamhetsbidrag Västerhav	1 567	1 463
Medlemsrabatter Stiftelsen Sommarsol	335	313
Medlemsrabatter Västerhav	64	-
Summa hotellkostnader	6 081	5 846

DE HANDIKAPPADES RIKSFÖRBUND
Org. Nr. 802000-6352

Not 5	Övriga förbundskostnader	2 006	2 005
	Hyror	3 309	2 831
	Förbundsmöte exkl. personalkostnader (Totalt FM inkl pers.kostn 1 133)	-	804
	Svensk Handikapptidskrift (SHT)	1 352	1 337
	Fastighetskostnader	43	64
	Distriktsandel	549	568
	Verksamhetsbidrag	120	120
	Avgifter samarbetsorgan	475	381
	Tryckkostnader	282	217
	Datakostnader	476	766
	Rese- och hotellkostnader	820	730
	Övrigt	2 735	2 002
	Summa förbundskostnader	10 161	9 820
Not 6	Avskrivningar	2006	2005
	Ingående anskaffningsvärde	2 706	4 029
	Inköp	516	171
	Försäljningar/utrangeringar	- 624	- 1 494
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	2 598	2 706
	Ingående avskrivningar	- 2 554	- 3 942
	Försäljningar/utrangeringar	624	1 494
	Årets avskrivningar	- 241	- 106
	Utgående ackumulerade avskrivningar	- 2 171	- 2 554
	Utgående planenligt värde	427	152
	Avskrivningar sker enligt plan med 20% på kontorsinventarier och 33% på datautrustning		
Not 7	Finansiella intäkter och kostnader		
	Utdelningar	392	789
	Räntor	37	27
	Realisationsvinster vid försäljning av värdepapper	1 835	1 135
	Summa finansiella intäkter	2 264	1 951
	Räntekostnader	69	2
	Bankkostnader	58	46
	Realisationsförluster vid försäljning av värdepapper	48	3
	Lösen borgensförbindelse	-	4 253
	Kortfristig fordran FAB omskriven till aktieägartillskott	-	111
	Summa finansiella kostnader	175	4 415

DE HANDIKAPPADES RIKSFÖRBUND
Org. Nr. 802000-6352

2006

Not 8	Aktier och andelar	Bokfört värde	Marknadsvärde
	Marknadsnoterade aktier	26 724	28 289
	Aktier och andelar i intresseföretag	100	100
	Summa aktier och andelar	26 824	28 389

Not 9	Bostadsrätt	Bokfört värde	Bokfört värde
	Los Christianos, Teneriffa	1 000	1 000

Någon värdering har ej gjorts efter köpet 1998-11-30.

Not 10	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2006	2005
	Övriga interimfordringar	1 497	1 399
	Summa	1 497	1 399

Not 11 **Kassa och bank**

Kassa och bank består endast av likvida medel.

DE HANDIKAPPADES RIKSFÖRBUND
Org. Nr. 802000-6352

Not 12 **Eget Kapital**

2006

Årets resultat om 507 232 disponeras enligt:	Avsättning	lanspråk- tagande/ omfördelning	Total
U-landfonden	36 437	-	36 437
Förbundsmötesfonden	900 000	-	900 000
Överföring till eget kapital	- 929 205	-	929 205
Marknadskampanj	500 000	-	500 000
	507 232	-	507 232

Förändring av eget kapital:

	Ing saldo	Disp	Utg saldo
Eget kapital	22 311	- 929	21 382
Solidaritetsfonden	1 000		1 000
U-landsfonden	442	36	478
Bodil Öbergs fond	44		44
Kerstin Denkers fond	61		61
Sommargårdsfonden	315		315
Barn och Ungdomsfonden	14		14
Förbundsmötesfonden	372	900	1 272
Norrbacka-Eugenia, DHR:s historia	145		145
Marknadskampanj	-	500	500
Summa eget kapital	24 704	507	25 211

Not 13 **Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter**

2006

2005

Uppl sem löner	946	862
Upplupna löner	-	-
Övr interimsskulder	3 607	3 128
Summa	4 553	3 990

Not 14 **Ställda säkerheter**

Ställd säkerhet för checkräkningskredit på 2 200 tkr (utnyttjad 2 000 tkr)
 Spärrade bankmedel Kammarkollegiet 250 tkr

Not 15 **Ansvarsförbindelser**

Avser borgen för Stiftelsen Sommarsols checkräkningskredit om 1 500 tkr hos Sparbanken Gripen.

DE HANDIKAPPADES RIKSFÖRBUND
Org. Nr. 802000-6352

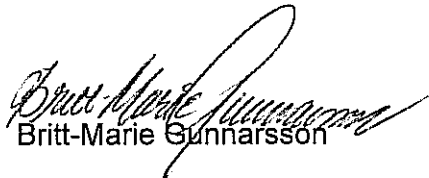
Kassaflödesanalys	2006-12-31	2005-12-31		
① Internt tillförda medel				
Rörelseresultat exkl avskrivningar	-2 892	-1 528		
Justering för poster som ej ingår i kassaflöde	-1 133	1 132		
+/- Rearesultat	1 787	1 132		
Finansnetto	302	-3 625		
Arv och gåvor	1 551	2 748	-1 273	
	-385			
② Externt tillförda medel				
Försäljning fastighet	0	0		
Försäljning inventarier	0	0		
Nettoinvesteringar av värdepapper	198	2898	2 898	
③ Använda medel				
Nettoinvesteringar av inventarier	-516	-516	-171	-171
④ Förändring av rörelsekapital				
Kundfordringar	-66	44		
Övr kortfr fordr	4 857	-5 582		
Kortfristiga skulder	-3 600	1 191	3 895	-1 643
⑤ Förändring av likvida medel	488			-189
				0
Likvida medel vid årets början:				
Kassa och bank	1 854	2 043		
Likvida medel vid årets slut:				
Kassa och bank	2 342	1 854		
Förändring av likvida medel	488			-189

DE HANDIKAPPADES RIKSFÖRBUND
Org. Nr. 802000-6352

Stockholm den 26 mars 2007

Karin Westlund

Rolf Johansson

Britt-Marie Gunnarsson

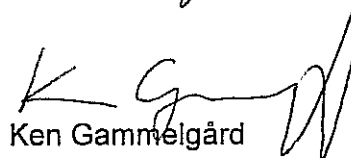

Nils Duwähl

Inger Hoff

Elsy Fjällborg Malaska

Frank Lundin

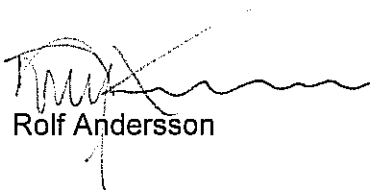

Lars Sjunnesson

Ken Gammelgård

Lars-Åke Andersson

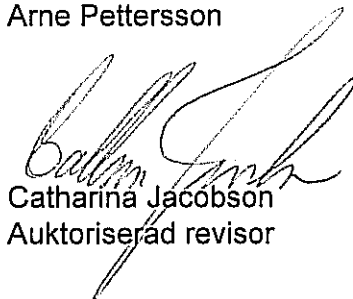

Bengt Östling

Vår revisionsberättelse har avgivits den 13/4 2007

Rolf Andersson

Arne Pettersson

Hans Sundqvist

Catharina Jacobson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till Förbundsåret 2007 i De Handikappades Riksförbund

Org nr 802000-6352

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning i De Handikappades Riksförbund för år 2006. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen gjort när den upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i förbundet för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har handlat i strid med årsredovisningslagen eller förbundets stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Styrelsens ledamöter har enligt vår bedömning inte handlat i strid med förbundets stadgar. Vi tillstyrker att Förbundsåret fastställer resultaträkningen och balansräkningen för förbundet och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 12/4 2007

Rolf Andersson

Arne Pettersson

Catharina Jacobson
Auktoriserad revisor

Hans Sundqvist

De Handikappades Riksförbund
Box 47305
100 74 Stockholm
www.dhr.se